

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

De afgelopen vijf jaar is er in het kader van het deltaprogramma door de deltacommissaris onderzocht in hoeverre Nederland nu en in de toekomst bestand zal zijn tegen overstromingen vanuit zee, de grote meren en de grote rivieren. Dat heeft geresulteerd in een nieuwe aanpak van de waterveiligheid. In december 2014 heeft het kabinet een tussentijdse wijziging van het Nationaal Waterplan vastgesteld waarvan deze vernieuwde aanpak onderdeel uitmaakt. In de nieuwe aanpak is gekozen voor een risicobenadering. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met zowel de kans dat een overstroming zich daadwerkelijk voordoet als de gevolgen van een eventuele overstroming in de vorm van slachtoffers of schade. Uit de risicobenadering en de doelen voor waterveiligheid (zie vraag 4) zijn eisen voor de primaire keringen afgeleid. Deze eisen worden uitgedrukt in *overstromingskansen en faalkansen*. Via de nu voorliggende wijziging van de Waterwet worden deze overstromings- en faalkansen opgenomen in de Waterwet.

2. Wie zijn betrokken?

De nieuwe eisen voor de waterkering maken deel uit van het Deltaprogramma 2015. Het Deltaprogramma is een nationaal programma waarbij Rijk, de waterschappen, de provincies en gemeenten zijn betrokken. Deze wetswijziging is eveneens tot stand gekomen in nauw overleg tussen Rijk en de koepelorganisaties van de decentrale overheden, Interprovinciaal Overleg, Unie van Waterschappen en Vereniging Nederlandse Gemeenten.

3. Wat is het probleem?

De huidige waterveiligheidsnormen voor de primaire keringen dateren grotendeels uit de jaren '60. Sinds die tijd is de bevolking en de economische waarde achter de primaire keringen toegenomen. Er is meer inzicht gekomen in de gevolgen van overstromingen, in de factoren die de sterkte van een dijk bepalen en in hoe de sterkte berekend kan worden. Daarnaast worden in de toekomst hogere rivierwaterafvoeren en een hogere zeespiegel verwacht. Om te zorgen dat Nederland nu en in de toekomst veilig is tegen overstromingen is het van belang om de normen voor de primaire keringen te actualiseren. Dat gebeurt via deze wijzigingswet.

4. Wat is het doel?

In het nieuwe waterveiligheidsbeleid staat de bescherming van mensen en economische waarde centraal. Dit is vertaald in de volgende twee doelen:

1. Dat iedereen die in Nederland achter een primaire waterkering woont, voor 2050 kan rekenen op een beschermingsniveau van ten minste 10-5 per jaar (d.w.z. dat de kans op overlijden als gevolg van een overstroming voor een individu niet groter is dan 1 op 100.000 per jaar);
2. Dat meer bescherming wordt geboden op plaatsen waar sprake kan zijn van grote groepen dodelijke slachtoffers, grote economische schade of ernstige schade door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur van nationaal belang.

Met de nieuwe waterveiligheidsaanpak krijgt iedere bewoner van Nederland die woont achter een primaire kering een vergelijkbaar beschermingsniveau. Met de huidige normen bestaan er grote verschillen in het niveau van bescherming tegen overstromingen.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Artikel 21 van de Grondwet draagt de overheid op te zorgen voor de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu. Het waterbeheer, en in het bijzonder de bescherming tegen overstromingen door veilige keringen, wordt tot deze zorg gerekend. Zonder veilige dijken is ons land eenvoudigweg niet bewoonbaar.

6. Wat is het beste instrument?

Het kabinet heeft ervoor gekozen om het gewenste beschermingsniveau tegen overstromingen te bieden door nieuwe normen op te stellen voor de primaire keringen. Door een wettelijke norm aan een primaire kering te stellen, weet de keringbeheerder aan welke eisen de kering moet voldoen. De normen voor de kering zijn ook eenvoudig controleerbaar en handhaafbaar.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het effect van deze nieuwe aanpak is dat de kans op meer dan 100 doden door een overstroming als gevolg van het falen van een primaire waterkering een factor 20 kleiner wordt en de kans op meer dan 1.000 doden afneemt met bijna een factor 50, ten opzichte van het huidige beleid. Bovendien ontstaat er een meer gelijk beschermingsniveau in Nederland.

Bedrijven in gebieden waar de (economische) gevolgen van een overstroming groot zijn, worden vanaf 2050 beter beschermd tegen het risico van een overstroming. De nieuwe normering vraagt in een aantal gebieden om versterking van de primaire waterkeringen. Dit kan gevolgen hebben voor woningen of bedrijven die op of direct achter een kering zijn gelegen, afhankelijk van de wijze waarop de versterking wordt uitgevoerd.

In de plan-MER, die is uitgevoerd in verband met de tussentijdse wijziging van het Nationaal Waterplan, is geconstateerd dat de nieuwe normering concrete kaders stelt voor vervolgbesluiten en daarbij afwijkt van het vigerende beleid. Pas bij concrete vervolgbesluiten zal duidelijkheid ontstaan over eventuele milieueffecten.

Duidelijk is in ieder geval dat de nieuwe normen in het Rivierengebied, in de regio Rijnmond-Drechtsteden en Almere leiden tot een grotere veiligheidsopgave en daarmee tot een risico op negatieve effecten voor milieu en natuur. In de Zuidwestelijke Delta en Noord-Nederland kunnen door innovatieve dijkversterkingen en bouwen met de natuur kansen ontstaan voor milieu en natuur. De precieze milieueffecten worden pas duidelijk als bekend is waar de veiligheidsopgave exact optreedt en op welke wijze deze wordt opgepakt, bijv. met dijkversterking, rivierversmalling of een of meer alternatieve maatregelen (slimme combinatie).

Uit de in het kader van de Natuurbeschermingswet uitgevoerde Passende Beoordeling blijkt dat er met een adequate inzet van mitigerende maatregelen geen sprake hoeft te zijn van significant negatieve effecten voor Natura2000gebieden.